

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 384: Chúng Sanh Chỗ Nào Cũng Chấp Trước, Không Buông Xả Được. Do Họ Không Biết Tứ Đại Ngũ Uẩn Cũng Như Tất Cả Các Pháp Đều Là Duyên Sanh, Như Mộng Như Huyễn. Có Sao Lại Chấp Trước? Chấp Trước Vào Đó Thì Có Lợi Ích Gì?

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 032)

Chuyên ngữ: Tịch Minh

【Chúng sanh xứ xứ chấp trước, phóng bất hạ. Do kỳ bất tri tứ đại ngũ uẩn, dĩ cập nhất thiết pháp giai thị duyên sanh, như huyễn như hóa. Vân hà khả chấp, chấp chi hà ích.】

(Dịch nghĩa: Chúng sanh chỗ nào cũng chấp trước, không buông xả được. Do họ không biết tứ đại ngũ uẩn cũng như tất cả các pháp đều là duyên sanh, như mộng như huyễn. Có sao lại chấp trước? Chấp trước vào đó thì có lợi ích gì?)

Trong kinh Bát Nhã, đức Phật không quản ngại phiền phức, lặp đi lặp lại rất nhiều lần để giải thích cho chúng ta về sự thật này. Tại sao phải nói nhiều lần như vậy? Vì nếu chỉ nói một lần, quý vị sẽ không để ý, không chú tâm; nói nhiều lần rồi thì quý vị mới chú ý. Đây chính là phương tiện thiện xảo của việc dạy học.

Chúng ta hãy đọc một lượt “Phẩm Nhập Pháp Giới” của Kinh Hoa Nghiêm. Phẩm này thường được gọi là “Tứ Thập Hoa Nghiêm”, gồm bốn mươi quyển. Đọc từ đầu đến cuối một lượt, có lẽ những câu kinh văn khác chúng ta không nhớ hết, nhưng những lời Thiện Tài Đồng Tử thưa thỉnh các bậc thiện tri thức thì nhất định nhớ rất rõ. Tại sao vậy? Vì trong năm mươi ba lần tham vấn, mỗi khi đến gặp một vị thiện tri thức, Ngài đều lặp lại một lần, Ngài đã lặp lại đến năm mươi ba lần. Những câu khác không nhớ, nhưng câu này nhất định thuộc lòng.

Khi gặp thiện tri thức, nhất định là đánh lễ ba lạy, đi nhiều bên phải ba vòng, rồi chấp tay thưa rằng: “Con đã phát tâm A Nậu Đa La Tam Miệu Tam Bồ Đề, mà chưa biết Bồ Tát tu hành thế nào, chưa biết tu Bồ Tát đạo ra sao”. Câu nói này nhờ lặp lại mấy mươi lần nên quý vị liền ghi nhớ rất rõ ràng.

Câu “Vô trụ sanh tâm” (đừng trụ vào đâu mà sanh tâm kia) ở trong kinh Đại Bát Nhã, không biết đã được lặp lại bao nhiêu lần, lặp lại hàng trăm lần, chính là để cho quý vị có ấn tượng thật sâu sắc. Khi ấn tượng đã sâu sắc rồi, thì trong cuộc sống thường ngày quý vị sẽ thường nhớ nghĩ đến, nhớ nghĩ đến điều này gọi là “Quán chiếu”. Nó giúp ta đề cao cảnh giác, không cần phải chấp trước nữa, mọi thứ đều là giả, đừng nên cho là thật nữa, đừng chấp trước nữa. Đó là do ấn tượng của quý vị đã quá sâu sắc.

Tứ đại ngũ uẩn bao gồm tất cả vạn pháp. Sự hình thành của động vật có hai phần: một phần là vật chất, một phần là tinh thần. Phần vật chất chính là Sắc pháp. Ngũ uẩn bao gồm: Sắc, Thọ, Tưởng, Hành, Thức. Sắc thân, chữ “Sắc” này chỉ cho vật chất; còn phần tinh thần, chính là những tác dụng của tâm lý, bao gồm Thọ, Tưởng, Hành, Thức. Điều này bao hàm tất cả chúng sanh hữu tình.

Còn thực vật và khoáng vật là loài vô tình, chúng không có Thọ, Tưởng, Hành, Thức, chúng chỉ có Sắc, Sắc chính là Tứ đại (Đất, Nước, Gió, Lửa). Do đó có thể biết, tất cả vạn pháp đều không ra khỏi phạm vi của Tứ đại và Ngũ uẩn. Cho nên Tứ đại Ngũ uẩn chính là tất cả pháp, và tất cả những pháp này đều là do duyên sanh.

“Duyên” là vô lượng nhân duyên, điều này Thế Tôn đã giảng cho chúng ta trong kinh Hoa Nghiêm, là vô lượng nhân duyên. Đã là duyên sanh thì không có tự thể. Chữ “Duyên”, dùng lời hiện đại của chúng ta mà nói, chính là “điều kiện”. Vô lượng nhân duyên chính là vô lượng điều kiện, vô cùng phức tạp.

Nếu quý vị có thể chiêm nghiệm một chút thì sẽ thấy, thân thể của một con người chúng ta, cũng như những ý niệm trong tâm ý thức của chúng ta, so với đại vũ trụ bên ngoài, so với y báo chánh báo trang nghiêm tận hư không trọn khắp pháp giới, mức độ phức tạp của nó hoàn toàn tỷ lệ thuận với nhau. Vũ trụ phức tạp bao nhiêu thì thân tâm này của chúng ta phức tạp bấy nhiêu; không thể nói vũ trụ phức tạp hơn chúng ta, không có đạo lý đó. Mức độ phức tạp của chúng ta không ít hơn vũ trụ, mức độ phức tạp của vũ trụ cũng chẳng nhiều hơn chúng ta, vừa khéo bằng nhau.

Một thân này, một vọng niệm này chính là một đại vũ trụ, không hai không khác. Nó là duyên sanh, mà pháp duyên sanh thì “Đương thể tức không, liễu bất khả đắc” (ngay thể là không, rốt ráo chẳng thể được), như mộng như huyễn, chẳng phải là thật. Bên trong không có cái gì là chân thật, một thứ cũng không chân thật, thì quý vị hà tất phải đi chấp trước nó?

Quý vị chấp trước nó thì có cái tốt gì, có lợi ích gì? Phàm những ai có chấp trước kiên cố, thì đối với sự thật chân tướng đều là hoàn toàn không biết. Nếu thấu hiểu được sự thật chân tướng, thì cuộc sống sẽ an lạc, cảnh thuận cũng vui, mà cảnh nghịch cũng vui. Ở thế giới Tây Phương Cực Lạc vui vẻ, mà ở địa ngục A Tỳ cũng vui vẻ.

Địa Tạng Bồ Tát ở trong địa ngục A Tỳ độ chúng sanh, một chút cũng chẳng thấy cực khổ, Ngài vui vẻ vô cùng! Đây là sự thật. Tại sao vậy? Vì Bồ Tát hiểu rõ tất cả pháp đều là duyên sanh, “đương thể tức không, liễu bất khả đắc”, nên Ngài rất vui vẻ.

Sự chấp trước của chúng sanh, chấp trước càng nặng thì đọa lạc càng thấp. Cho nên sự chấp trước của chúng sanh địa ngục là kiên cố nhất, khó phá trừ nhất. Nếu họ chấp trước nhẹ hơn một chút, họ liền thăng lên một cấp, thăng lên cõi Ngạ quỷ; nhẹ hơn chút nữa thì biến thành cõi Súc sanh; từ cõi Súc sanh nếu chấp trước nhẹ hơn chút nữa, thì có thể sanh lại làm người.

Sáu nẻo luân hồi là chuyện gì vậy? Chính là do sự nông sâu của việc chấp trước mà ra thôi! Sự chấp trước của Thiên nhân thì nhẹ hơn chúng ta, còn sự chấp trước của súc sanh, ngạ quỷ nghiêm trọng hơn chúng ta, đạo lý chỉ là như vậy.

Nếu trong đời này, chúng ta lại nuôi dưỡng sự chấp trước, nuôi dưỡng vọng tưởng, thì coi như xong rồi, sẽ bị đọa xuống, đi xuống dưới. Nhất định phải giác ngộ! Muốn thật sự giác ngộ, nói lời thành thật, chỉ có Phật pháp mà thôi.